

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

City

в разі на тиждень; у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

Ч. 38 (1091).

ВІСНИК, 3. КВІТНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, APRIL 3rd, 1928.

No. 38 (1091).

VOL. X.

СТРАЙК У ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС В ОШАВІ ЗАКІНЧИВСЯ.

Робітники повертають до праці за стару платню, а остаточно справу платні вирішить рада помирень.

ОШАВА, Ont., 30. березня. — Страйк в автомобільній фабриці Дженерал Моторс був закінчений нині по полудні на масовій мітингу, коли робітники прийняли пропозицію головного менеджера Г. А. Брауна, зроблену через федерального міністра праці Гінама. Робітники повернуть до праці в понеділок за стару платню, а остаточно справу платні вирішить рада помирень, що буде зараз алачена.

До праці повернуть всі робітники. Ті з них, що тимчасово працювали в департаменті вилучення і що їм обтяго-

платню від 30 до 40 проц., будуть перенесені до інших робіт у фабриці.

ОШАВА, Ont., 31. березня. — За винятком кількох незгідних голосів, 3,000 страйкуючих робітників у місцевій автомобільній фабриці Дженерал Моторс оф Канада рішили вчора повернутися до праці. Спір між робітниками і компанією має поладати рада помирень, назначена доміняльним міністром праці Гінамом, який спеціально в тій цілі прибув вчора до Ошави. Робота в фабриці має розпочатися в понеділок рано.

М. ЛІТВИНОВ ВІС ПРОТЕСТ ДО СЕКРЕТАРЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 28. березня. — Максим Литвінов, голова радянської делегації на підготовчу конференцію роззброєння, що закінчилася тут кілька днів тому, вислав ноту до секретаря Ліги Націй, в якій протестує проти кінцевих висловів президента конференції Лоудена, який заступав Голландія. Литвінов наставляв, щоб його протест був включений у протокол конференції.

Щоб недопустити до обговорювання нової радянської пропозиції роззброєння, Лоуден при закритті конференції заявив, що він сподіється, що Радянський Союз буде брати участь в конференції роззброєння в "конструктивній, а

не деструктивній дусі". Лоуден закрит конференцію після наради з британськими делегатами.

МОСКВА, 28. березня. — Радянський уряд сповістив, що не прилучиться до т. зв. міжнародного договору, який забороняє дозв зброї до Китаю. Таку заяву зробила Телеграфічна Агенція Радянського Союзу.

Радянський Союз заявив своє становище у відповідь на ноту японського уряду. Радянський уряд каже в своїй відповіді, що певні держави мають управелюванню становища в Китаю і не їм довозять туди зброю, але ї утримують там свої флоты і збройні сили.

ПОЛЬЩА Й ЛИТВА РОЗПОЧАЛИ ПЕРЕГОВИРИ В КЕНІГСБЕРГУ.

КЕНІГСБЕРГ, Німеччина, 30. березня. — Сьогодні розпочалася тут конференція представників Польщі і Литви, щоб поладати деякі спірні питання, що існують між обома державами.

Конференція відбувається на нейтральній території тому, що польський і литовський уряди не могли погодитися щодо місця конференції на польській або литовській землі. Вона обмежить лише до обговорення справи обміни консулятами між обома державами.

Головна причина напруженості відносин між Польщею і Литвою, а саме загарбання Польщи литовського міста Вильна й околиці, не буде обговорювана на конференції і тим самим взаємні між обома країнами "не будуть цілком налагоджені."

ЗАВАЛИВСЯ БУДИНОК У ЦЕНТРІ МІСТА.

ВАРШАВА, 30. березня. — У центрі міста завалився вчора чотири-поверховий будинок, під час чого найменше вісім осіб було убитих.

ЗА 5 ЛІТ ЗАСІВНА ПЛОЩА В С.Р.С.Р. МАЙЖЕ ПОВДІЛАСЯ.

РИМ, 30. березня. — Міжнародний Інститут Рільництва отримав від радянського уряду відомості про засівну площу в Радянському Союзі. Ці відомості вказують, що дуже збільшилася площа, засіяна озимозерном пшеницею, яка за останніх п'ять років майже подвоїлася. Зате дещо зменшилася площа, засіяна озимим житою. Вона збільшується то зменшується з року на рік на не більше як 2 процент.

Інститут припускає, що площа, засіяна озимозерном пшеницею й житою, дійшла тепер до передової площі, або її перевищила її.

Минулої осені засіяно озимозерном пшеницею 27 мільйонів 794 тисяч акрів, а житою 67 мільйонів 423 тисяч акрів.

ГЕЛЬСІНГФОРС, Фінляндія, 30. березня. — Сьогодні арештовано кількох комуністів, яких обвинувачують, що вони пробували організувати військове повстання.

Буржуазні алдермени обрונняють інтереси електричної компанії

Міський комітет публічного безпеченства відкинув рекомендацію спеціального підкомітету, щоб домогтися від компанії привертання 5-центової плати за переїзд стріткою. Тов. Колісник закликає буржуазним алдерменам, що вони обронувають інтереси електричної компанії.

Помимо того, що Вінніпегська електрична компанія має кожного року величезні зискі, оплата за переїзд стріткою у Вінніпегу далі вносить сім центів, а не п'ять, як це було дев'ять років тому назад. З метою розслідувати можливість привертання 5-центової плати, при міській раді вибрано спеціальний підкомітет, до якого увійшли: комуністичний алдермен т. В. Н. Колісник, алдермен Симпкін з Незалежної Партії Праці і буржуазний алдермен Полфорд.

Після своїх розслідувань, підкомітет представив минулої середи на засіданні комітету публічного безпеченства свій звіт, в якому рекомендує, щоб місто зробило апликацію за привертання старої плати, яка вносила 5 центів. Звіт підписали алдермен Симпкін, голова підкомітету, й алдермен т. Колісник, член підкомітету.

Другий член підкомітету, буржуазний алдермен Полфорд, не подивився на своїми колегами й зробив поправку, щоб справу назад передати до підкомітету з інструкціями дістати дійсні цифри й факти від транспортної компанії. Він казав, що комітет не має

достаточних причин домогатися привертання 5-центової плати. Його поправка була ухвалена.

У своїй звіті підкомітет заявив, що в 1919 році, коли компанія зробила апликацію за підвищення плати, вона мала недобір. Адвокат компанії Ендерсон заявив тоді, що компанія просить підвищення на покриття дефіциту. Сьогодні справи стоять зовсім інше — за один 1927 рік компанія мала \$637,052 надвишки. Якщо недобір оправдував підвищення плати, то теперішні великі зискі компанії вповні виправдують домогаи міста, щоб оплата була зменшена.

Всі буржуазні алдермени, члени комітету публічного безпеченства, включно зі зглядним алдерменом Полфордом, виступили проти рекомендації підкомітету на тій підставі, що нібито підкомітет не зібрав достаточного дійсних фактів, щоб виправдати своє домагання знизити плати. В дійсности це було дуже викрут, щоб голосувати проти рекомендації привертання 5-центової плати. Як і в багатьох інших випадках, буржуазні алдермени показали тепер лише наймит-

ми електричної компанії. Комуністичний алдермен тов. Колісник, який забрав слово в оборони рекомендації підкомітету, виразно заявив, що алдермени, які не підтримують звіту підкомітету, покривають Вінніпегську електричну компанію. Він сказав, що як компанія має надвишку кожного року, то зовсім правильним є сподіватися ніщої плати за переїзд стріткою. Тов. Колісник заявив, що підкомітет зробив усё, що було потрібно, й предложив звіт, який виправдує міську раду домогатися ніщої плати.

Алдермени з Незалежної Партії Праці також промовляли за рекомендацією підкомітету й доказували слушність домагання знизити плати.

Апликація на знижку плати має бути внесена до компанії перед першим травнем. Щоб це було зроблено, рекомендація комітету мусить бути ухвалена міською радою, яка сходиться лише два рази на місяць. Отже лишається тільки один місяць часу, або два засідання міської ради. Відсилаючи рекомендацію назад до підкомітету, буржуазні алдермени умисно відволікали справу, щоб не було коли внести апликацію і щоб оплата за стрітку остала та сама. Другу апликацію можна вносити аж на слідууючий рік в тім самім часі.

АМЕРИКА ПРИСТУПІТЬ ДО БУДОВИ КАНАЛУ В НІКАРАГВІ.

В сенаті Злучених Держав внесено законопроект, щоб внаслідок війни проти Нікарагви.

ВАШІНГТОН, 28. березня. — Демократичний сенатор МекКелар з Теннесі ввів вчора в сенаті законопроект, на підставі якого Злучені Держав негайно приступлять до будови каналу через Нікарагву, що має дотичити Тихий океан з Атлантичським.

МекКелар заклик до негайного збудування каналу. На підставі законопроекту МекКелара має бути ухвалити 10 мільйонів доларів на розпочаття праці й видати бонди на 200 мільйонів доларів на покриття коштів будови цілого каналу.

ВАШІНГТОН, 27. березня. — В. В. Комберленд, бувший фінансовий дорадник до Гаїті, повернувшись з Нікарагви, де він розслідував фінанси тої країни. Комберленд запропонував державному департаменту, щоб він позичив Нікарагві 12 мільйонів доларів. Велика частина цієї позички піде на заплата мінимх шкід, які понесли американські інтереси в наслідок війни проти Нікарагви.

Позичка піде також на реорганізацію нікарагванської національної гвардії, якою командує американські офіцери.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ОБОРОНИ ЧЛЕНІВ БЕЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ.

МІНСЬК. — Відбулись тут збори наукових робітників вищих шкіл міста і видатніших білоруських письменників, присвячені процесові білоруської Громади. Збори утворили комітет оборони Громади під головуванням народнього поета Білоруської Республіки Янка Купала. До комітету увійшли також: народній поет Якуб Колаш, проф. Вульфсон, проф. Почета і низка інших видатних наукових робітників і письменників Білорусі.

Комітет звернувся з відозвою до наукових і культурних діячів і трудящих цілого світу. У відозві говориться: "Ми представники науки й культури Білорусі, кровно зв'язані з трудящими Західної Білорусі, будуючи білоруську культуру у вілній країні, горя-

че протестуємо проти політики польського уряду, скерованої на фізичне нищення білоруського народу. Ми протестуємо проти суду над цілою нацією й закликаємо трудящі маси братерських Радянських Республік розпочати широкий рух протесту проти акту класової розправи над селянами й робітниками Західної Білорусі. Ми закликаємо людей науки й культури і трудящих цілого світу переднатися до нашого обороння й протесту. Організуйте комітети оборони, надсилайте протести польському уряду, не дайте доконтати нечуждану несправедливість над цілою нацією. Зупиніть піднесену над трудящими масами Західної Білорусі руку польського фашизму".

БЕРГЕР ЗА ЗРІВАННЯМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЗНОСИН З РУМУНІЮ.

ВАШІНГТОН, 27. березня. — Соціалістичний конгресмен Віктор Бергер з Вісконзін виготовив резолюцію про зривання торговельних зносин з румунським урядом, який влаштує погроми й угнітає національну меншости.

"Зривання вземин, по моему, становить найдрастичніший крок, майже те саме, що проголошення війни", каже Бергер, "і тому треба це зробити, щоб показати Румунії, що тепер не середовички, а 20-те століття, про що вона очевидно забула, бо поведиться супроти загарбаних нею національностей так, як поведились в середовиччю".

Конгресмен Емануель Селер з Нью Йорку вислав листа до державного секретаря Келога з проханям "додержати свої обіцянки про те, що він сикпагізує з жертвами погромів в Румунії", і недопустити до планованої тут позички для Румунії в сумі 60 мільйонів доларів. Цю позичку годяться дати ньюорські банкири на чолі з банківним домом Блейр і Компанія.

Селер інформує Келога, що Федеральний Банк в Нью Йорку мав би також взяти участь у вділенню "стабілізаційної позички" цьому найбільш бюрократичному і найбільш середовичному урядові в Європі".

ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У СМІРНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 31. березня. — Беззроти депеші кажуть, що четвертина Смирни була сьогодні знищена землетрусом, який убив 25 осіб і покалічив багатьох інших. П'ятнадцять осіб було тяжко поранених, а 14 інших віднесли декші ушкодження.

ли нині досвіта Смирну, згинуло 38 осіб і 55 було ранених. Половина сусіднього села Турбалі, є знищена, а в селі Сейдікей було 10 осіб убитих і 40 ранених. Багато домів завалилося також у самій Смирні. Усі телеграфічні стовпи в околиці Смирни є повалені й комунікація цілком перервана. Відомости про землетрус дійшли до Константинополя через Конію.

РІЖНІ ВІСТИ

ЖІНКИ В АНГЛІ ДІСТАНУТЬ ПРАВО ГОЛОСУ.

ЛОНДОН, 30. березня. — Законопроект, щоб надати жінкам повиче 21 років право голосу, перейшов вчора у парламенті друге читання. Коли законопроект стане законом, він дасть жінкам два мільйони більше голосів, як мають чоловіки. Він мусить перейти третє читання й бути одобрений палатою лордів, заки стане законом.

За законопроектом було 387 голосів, проти 10. Ліберали й посли партії праці голосували за законопроект і лише пару скрайних консерватів були проти нього.

ЕГИПЕТ ВІДКИДАЄ ПРЕТЕНСІ БРИТАНІЙ.

КАЙРО, Египет, 31. березня. — Египетський уряд вислав до Лондону сильну ноту, в якій зробив визов позиції Великої Британії в Египті. В ноті уряд відмовляється признати такі британські претенсії: 1) Щоб Велика Британія була відповідальна за оборону чужинських інтересів у Египті. 2) Щоб під згаданням претекстом Велика Британія могла вмішуватися до законодавчої владі або виконавчих органів египетського уряду.

ЮНІЯ В АФРИЦІ ВСТУПИЛА ДО ПРОФІНТЕРНА.

МОСКВА. — Юнія негритянських машиністів у Сіера Леоне, британській колонії на західному побережжю Африки, що має 1,322 членів, внесла апликацію, щоб її прийняти до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів.

На недавнім засіданні виконавчого бюро Червоного Профінтерна, на яким відчитано апликацію, рішено прийняти в члени юню негритянських машиністів і вислати ї запрошення на четвертий конгрес Червоного Профінтерна.

КАМПАНИЯ НА ДОПОМОГУ ПОЛІТВЯЗНЯМ.

МІНСЬК. — По всій Білорусі широко розгорнулася кампанія допомоги політичним в'язням у Західній Білорусі й Польщі. За неповними даними, останнього часу організації МОДР'у на користь політичним в'язням зібрали близько 12 тисяч карбованців. Хвиля протестів проти розправи над білоруською Громадою перекинулася в міста і в села, де на зборах селян ухвалено тисячі резолюцій протесту.

11 ПОВСТАНЦІВ УБИТО І 13 СТРАЧЕНО.

МІСТО МЕКСИКО, 30. березня. — В боротьбі з федеральним військом у стейті Закатек убито сьогодні 11 повстанців. Крім цього 13 повстанців узято в полон і над 12 з них відбувся военний суд, після чого їх страчено.

ФОРК ШЕ РАЗ ВНЕСЕ ЗАКОНОПРОЕКТ.

ОТТАВА, 29. березня. — П'яте раз від 1923 року буде внесенний в парламенті законопроект, щоб депортація за бунт могла мати місце тільки після судової розправи й за суждення обвинуваченого. Відомлення, що законопроект буде внесенний, є зголошене на нинішнім денним порядку Робертом Форком, міністром іміграції. За кожним разом, коли внесенно законопроект, його ухвалив парламент, однак він був відкинений сенатом.

ПОВІНЬ У ПРОВІНЦІЙ САСКЕЧЕВАНІ.

САСКАТУН, Саск., 30. березня. — Між 30,000 а 40,000 акрів фермерської землі є під водою, якої глибина вносить від пару до десяти стій. Двадцять-дев'ять родин, а можливо й більше, остали без даху над головою і втратили більшість своїх домашніх та господарських знарядів, а також збіжжя на засів, що буде великим ударом для фермерування в шім дистрикті. Таке є вкоротці положення в околиці Пайк Лейк, яку навистила повінь. (Пізніші відомлення принесли відомість, що вода почала вже уступати.)

ЗАБОРОНЯЮТЬ СЕЛЯНАМ МАТИ ЗБРОЮ.

МІСТО МЕКСИКО, 27. березня. — У своїй кампанії роззброєння робітників і селян, як були узброєні в боротьбі проти контр-революцій, уряд видав розпорядок, що ніякі селяни не може мати зброї без спеціального дозволу.

Політика уряду Калеса стає щораз більше консервативною.

ДЕВ'ЯТЬ РОКІВ КОМІНТЕРНУ.

(Докічення.)

Найдалі сходилися англійські реформісти, на чолі з Мекдоналдом, Томасом, Сновелдом то-що, які в шільному контакті з представниками релігії — епископами — підписували відокази до робітників "любяті християнський мир". І одночасно своїм співробітництвом із підприємцями підтримують усяку можливість до миру.

Що німецькі соціал-демократи прихильники ідеї миру в промисловості — це очевидно для кожного, хто бачить їхнє ставлення до капіталістичної раціоналізації та до збільшення робочого дня, проти чого вони не протестують, посилюючи на потребу захищати національну промисловість, змусивши конкурувати з іншими імперіалістичними державами.

Як ставляться робітничі маси до такої політики соціал-демократів? Маси відходять від них і все лівішають. Процес цей розвивається в найрізноманітніших формах: зростання симпатій до СРСР, уступлення компартій на виборих в Німеччині, Чехо-Словаччині та Польщі, страйковий рух у кількох капіталістичних державах, хвиля величезних демонстрацій проти вбивства Сакса й Ванзетта, що поставила на ноги не тільки робітничі маси Європи, а й багато інтелігенції, все це яскраво свідчить про чимале полівищення робітничої класи.

Дуже яскравий так само той факт, що майже скрізь закордоном, де відбуваються таємні вибори фабричних комітетів, жовті та фашистські проводірки профспілок зазнають поразки. Про це свідчать і наслідки виборів у Німеччині.

Треба підкреслити так само, як одну з основних ознак полівищення робітничих мас капіталістичних країн, чимале зростання страйкового руху: страйк гірників у Німеччині, локаут металістів, страйкова хвиля в Франції, Італії, Чехо-Словаччині то-що. Так само треба відзначити два великі страйки в Північній Америці — страйк в Пасейку та страйк гірників, що кінчився сутячково з військом.

Підсумовуючи, треба зробити висновок, що міжнародний робітничий рух після деякого періоду спокою й навіть часткового занепаду, що його можна було спостерегти останніми роками в зв'язку з частковою стабілізацією капіталізму, тепер увійшов у нову фазу поживлення, зростання та активізації робітничих мас. Робітничі маси капіталістичних країн тепер мобілізують свої сили, починаючи новий етап свого розвитку демонстраціями й протестами, страйками, масовою боротьбою, притягаючи на свій бік, втягаючи в окремих випадках у свою боротьбу солдатів і моряків капіталістичних армій, як це було у Франції.

Отже, — загострення класової боротьби в країнах капіталу є безперечний факт сьогодення.

Звідцил впливають завдання, що стоять тепер перед Комінтерном.

Боротьбу за керівництво робітничим рухом треба провадити в двох напрямках: завоюючи робітничі маси й викриваючи зрадницьку політику соціал-демократичних партій, об'єднаних у Другому й Амстердамському Інтернаціоналах.

До цього часу в цій справі зроблено ще далеко не все. У зв'язку з капіталістичною стабілізацією й гаслами соціал-демократів про мир у промисловості, справи страйкової стратегії, найближчими часами матимуть переважне значіння. Тут комуністичні партії капіталістичних країн повинні вважати за своє найголовніше завдання піднести страйковий рух на такий ступінь, щоб він придодно з економічних реюк перейшов на рейки політичні.

В економічній боротьбі комуністичним партіям, об'єднаним у III Інтернаціоналі, особливо треба викривати гасло опортунізму про робітничий контроль

й капіталістичну раціоналізацію.

Отже, за основу цієї боротьби міжнародного пролетаріату, в теперішній фазі її розвитку, треба взяти боротьбу проти соціал-демократії, що явно зраджує інтереси робітничої класи оцим "миром у промисловості". А щоб виконати це завдання найуспішніше, треба шільніше, як ідеологічно, так і організаційно, зєднатися всім комуністичним партіям капіталістичних країн навколо Комуністичного Інтернаціоналу.

Тут ми маємо тепер уже чималі наслідки. Компартії окремих капіталістичних країн помітно зростають. Німецька компартія 1925 р. мала 100,000 членів, а тепер 128,000; французька 1926 року — 50,000, а нині — 60,000. У Чехо-Словаччині за цей самий час компартія зростає з 98,000 аж до 138,000 членів.

В парі з числовим зростанням компартій, збільшується також і їхній теоретичний рівень знань, що чимало важить у консолідації комуністичних вождів.

Про велике якісне зростання компартій промовляє й той факт, що, не вважаючи ні на які заходи ренегатів робітничого руху — Суваріна, Маслова, Корша то-що, — вийшло показати троцькієцьку опозицію, братни комсекції Заходу проте легко викрили її справжню суть, засудивши її, як антипартійний соціал-демократичний ухил.

Отже, ми бачимо багато позитивних досягнень по багатьох комсекціях III Інтернаціоналу. А в тім, вони мають і негативні явища, що трохи перешкаджають дальшому успіхові Комінтерну.

Насамперед треба звернути пильну увагу на те, що організаційно наші комсекції не досить себе виявляють, тому, чимале зростання їхнього політичного впливу на робітничі маси не завжди організаційно закріплюються. А це зменшує їхні досягнення.

Друге слабке місце в роботі комсекцій — їхня мала участь у роботі профспілок, хоч в опануванні робітничих мас (це є основне гасло на сьогодні) саме широка робота по профспілках могла-б забезпечити найбільший успіх. Це саме й що-до порушення авторитету соціал-демократії в робітничих масах, викриття її зрадницької політики. А що роботою теж треба провадити передусім серед пролетаріату, об'єднаного в профспілках, де соціал-демократи ще й досі мають великий вплив.

Хоч які великі досягнення маємо що-до збільшення теоретичних знань серед комуністів окремих секцій Комінтерну, проте надалі тут треба якнайсерйозніше попрацювати, бо окремі прогалини все-ж іще помічаються.

Перед Комінтерном стоить також дуже серйозне завдання — забезпечити достійне представництво найважливіших комуністичних партій у Комінтерні, чого досі не пощастило зробити, бо окремі робітничі комсекції дуже переобтяжені роботою внутрішнього характеру.

З усього цього можна зробити висновок, що за 9 років свого існування Комуністичний Інтернаціонал спромігся високо піднести свій авторитет серед пролетаріату капіталістичних країн. Це виявилось в зростанні його секцій та в їхній удосконаленості, тоб-то в ідейній консолідації.

Я. Муценек.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВІСТКУ ПРО БРАК РОБІТНИКІВ.

Недавно денні капіталістичні газети у Вінніпегу розтрубили вістку, що на фармах у західній Канаді потрібно тисячі робітників і що фермери не мають піднести страйковий рух до економічних реюк перейшов на рейки політичні.

В економічній боротьбі комуністичним партіям, об'єднаним у III Інтернаціоналі, особливо треба викривати гасло опортунізму про робітничий контроль

НЕ ДИВНИЦЯ.

С.Р.С.Р. заводить сімгодинний день праці, читаєте в робітничих часописах.

Радянська влада переводить в життя сімгодинний робітничий день — говорять вам на мітингах робітничих промовці. І ви читаєте і слухаєте і... не дивуєтесь... Еге, в републиканській й демократичній Америці та в нашій Канаді заводиться замість вісімгодинного — десятигодинний день праці з обидженням заробітної платні — а ви чуєте це й може відчуваєте на власній шкірі і... не дивуєтесь...

Перед кількома тижнями шепотів шаповалівський микита, що більшовики тільки обіщуют, але "ніканим каком" не переведуть в життя 7-годинного дня праці; зараз він голосно говорить, що 7-годинний робітничий день не вийде на добре пролетаріатові в С.Р.С.Р.; а незадовго буде кричати й присягатися на "Західно Лигу Нового Сходу" й на голову свого безголового Шаповала, що введення сімгодинної денної праці в Радянським Союзі — це один із агітаційних середників більшовицьких хитрунів — так як всяка більшовицька укріпленість, соціалізація, цивілізація, електрифікація, кінофікація і інша сензація.

І ви все те слухали, слухаєте і будете слухати без тини здивування. Ви зразу признали, що Нашому Григорієві "брак увсїх дома", або що він "дурака ввеле"... такі тільки. Та ви мабуть не читали й не чули нічого про спроби запровадження сімгодинного робочого дня в деяких "індустріях"... в нашій Канаді.

І хочі подати вам один зразковий примір такої спроби — тільки ви наперед не дивуєтесь і не прикладайте мені "девятки" криклет згаданого апостола з "Західно Лиги Нового Сходу".

Це мало місце таки на цій "ломберярді", де я працював протягом довшого часу. Наш "бос" Мекфакс ухвалив між робітниками за гарячого пропалаганду соціалістичних ідей. Він любив заводити часті розмови на тему соціалізму і не мало причинило до класового освідомлення своїх робітників. Діля деякої такої політичної диспуту, деякі старші робітники сумно похитували головами і говорили: "Шкода такого чоловіка на "боса", з нього міг би бути добрий і класово свідомий робітник, як от ми, а може й один із провідників робітничої класи".

Вправді не висказували вони цих своїх жалів перед "босом", але нішком відплачувався йому за його симпатії до соціалізму збільшенням продуктивності своєї праці. Безважної принуки, добровільно робили більше як було визначено і були дуже раді, що можуть в той спосіб зриваюватися своїм соціалістичному "босові". І вони були раді, і він був радий! Та звісно, є робітники, які відносяться навіть до соціалістичних "босів" із певного рода недовіррєм і уперенням — щось так, як відносилася старинні Римляне до Данаїців, говорячи: Timeo Danaos et dona ferentes! (Боюся Данаїців навіть тоді, як вони приносять мені дарунки!). Тому й не дивниця, що й між на-

шими робітниками найшлися недовірри, які дуже скептично задивлялися на той босівський соціалізм. Всяко старався він переконати кожного скептика, що він зовсім червовий, і тілом і душею, але це мало помагало. Кожен при знавав, що "бос" зовсім червовий тілом, та душею зовсім іншої краси. Не помогли і переконування, що в такій демократичній країні як Канада, де капіталісти мають державну владу, не треба сильно наверх виявляти свого соціалізму і що робітники мусять добувати своїх прав не шляхом реформістичних домагань, але дорогою петцій, а коли і це безепечно, тоді треба уживати хитрости і попросту — здійснювати соціалістичні ідеї під покривкою капіталістичних інтересів і т. п.

Побачив "бос", що його переконування відбиваються від скептичних голів як горох від стіни і заперстав переконувати. Тільки одному своєю найбільшому прихильникові сказав під секретом, що незабаром докаже великим ділом правдивість свого соціалізму "невірним Томам".

З того часу говорливий і подіткуючий Мекфакс занеухав політичні розмови з робітниками, що ідеї не можна перевести в життя такою, якою вона є в теорії, і взявши під увагу ще й те, що здійснював я цю велику соціалістичну ідею серед неконче догідних обставин, виторених пануванням капіталу — не можна дивуватися, що вона може й не так представляється, як вам бажалося би.

Вправді Мекфакс захопелний здійсненням своєї ідеї не загадав і словечком про майбутню заробітну платню, та вже найбільший день виказав, що зі скороченням робочого дня наступило і зменшення заробітної платні з 18 доларів на 12 і пів дол. тижднево.

Сторонники соціалістичного Мекфакса сказали собі, що для "робітничої ідеї" треба все перетерпіти (і скорочення платні і треба зробити тільки fame за 7 годин як перше за 10), а противники "боса" мусяли погодитися зі всім із боязни перед безробіттям.

І тому "соціалістична ідея" переведена Мекфаксом в життя під пануванням капіталу — живе і мабуть буде жити до якогось часу.

Я сильно побоююся за майбутне Мекфакса, бо як не як, а він таки "перфорсував" не безпечну ідею" в демократичній країні капіталу. Але й моєму відповідний вибор, дарма що Фак! Якраз у таку пору, коли сильно заінтересований комуністичним поступом п. сенатор С. П. Бобіен урядово дорого домагається від оттавського уряду урядового внясення, які урядові кроки підприємня він, щоби протиділати неурядовим комуністичним скокам!

Ану-ж довідається про це п. Бобіен і ні з цього ні з того зовсім урядово і при помочі урядових чиновників посадить Мекфакса на урядові електричне крісло — чи то пак, затягне урядово петлю на його шийно та урядовою дорогою вше його, "где ність болізни ні печали, ні "ломберярди", ні діної корови"!

Ви певно здивувались би,

можлив" соціалістичні ідеї. Та недаром належить він до старинної родини "Факсів", яка здавна слава зі своєї геніяльної хитрости й містешького сприту.

Не минув і тиждень, а в нього вже був знаменитий плян. Для замалення очей Голдеса вдягнув він свій соціалістичний плян у білий плащик антисоціалістичного тейлорізму і в такому виді предложив до затвердження своєму зверхникові.

Пан Голдес, оглянувши цей плян зі всіх сторін, поклепав ласкаво Мекфаксом по рамени, приобіцяв йому негайно підвищити платню за добру службу і дав свою санкцію. І вже сльодуючого дня веселий Мекфакс повідомляв урочистим тоном робітників, що "восьмигодинний робітничий день скорочується на сімгодинний (чуть не так, як у Рад. Союзі!). А щоби Голдес (ці слова були висказані притишеним голосом) не пізнався на тому, що його обманено і щоб не анулював цього "соціалістичного уставу", мусять всі робітники спільним і всіми силами стреміти до збільшення видатности своєї праці.

— Я своє зробив і доказав, що я активний соціаліст, а в догідній хвилі могу стати ще червовішим — кінчив вдоволено Мекфакс. — А узгалядивши, що ідеї не можна перевести в життя такою, якою вона є в теорії, і взявши під увагу ще й те, що здійснював я цю велику соціалістичну ідею серед неконче догідних обставин, виторених пануванням капіталу — не можна дивуватися, що вона може й не так представляється, як вам бажалося би.

Вправді Мекфакс захопелний здійсненням своєї ідеї не загадав і словечком про майбутню заробітну платню, та вже найбільший день виказав, що зі скороченням робочого дня наступило і зменшення заробітної платні з 18 доларів на 12 і пів дол. тижднево.

Сторонники соціалістичного Мекфакса сказали собі, що для "робітничої ідеї" треба все перетерпіти (і скорочення платні і треба зробити тільки fame за 7 годин як перше за 10), а противники "боса" мусяли погодитися зі всім із боязни перед безробіттям.

І тому "соціалістична ідея" переведена Мекфаксом в життя під пануванням капіталу — живе і мабуть буде жити до якогось часу.

Я сильно побоююся за майбутне Мекфакса, бо як не як, а він таки "перфорсував" не безпечну ідею" в демократичній країні капіталу. Але й моєму відповідний вибор, дарма що Фак! Якраз у таку пору, коли сильно заінтересований комуністичним поступом п. сенатор С. П. Бобіен урядово дорого домагається від оттавського уряду урядового внясення, які урядові кроки підприємня він, щоби протиділати неурядовим комуністичним скокам!

Ану-ж довідається про це п. Бобіен і ні з цього ні з того зовсім урядово і при помочі урядових чиновників посадить Мекфакса на урядові електричне крісло — чи то пак, затягне урядово петлю на його шийно та урядовою дорогою вше його, "где ність болізни ні печали, ні "ломберярди", ні діної корови"!

Ви певно здивувались би,

ТИП УРЯДНИКА НА ЗАКАРПАТТЮ.

Старораскі часописи доносять, що велику сензацію викликало в Ужгороді арештування пенсіонованого капітана жандармерії Фронтішка Своїше, редактора і видавця ужгородського чеського денника "Подкарпатське Гласи". Тип цей від ряду літ аваблював до редакційних локалів шкільну молодь від 8. до 14. літ, хлопців і дівчат, і там ще з кількома товаришами допускаявся над ними насильства зводичи всіляких сексуальних оргій. Такі його алочинні приналя великався розміри, яких у світі ще не було. За 2 дні стверджено в жертвах 14 дівчат і 8 хлопців, передовсім дітей українських і мадярських. Дослідження усіх його подвигів утруднює та обставина, що згідно з обов'язком мадярським законом безславлювання дівчат можна доходити лише на домагання пошкодованих. Справу хотіли спершу взагалі заглушувати і аробити Свяшого невідомийдальним, але це не вдалося а огляду на великі розміри, довгий час і становище, яке Своїше від ряду літ займав.

Бо-ж йде тут не про когонебудь. Денник "Подкарпатське Гласи" був півофіціозом губернській. Він давав опису про всі справи, з ним рахувалися всі, навіть Прага. Своїше був мотунім паном, перед яким всі тремтіли. Був правою рукою віцегубернатора Розашала, який є шефом найвищої адміністраційної влади на Підкарпаттє (губернатор не має там такої влади) і правою рукою шефа персонального реферату Шпроніка. Голос Своїше мав всюди рішаче значіння. Він був членом всіх чеських товариств, головною товариства для опіки над молодю, головою водних скантів. Його вислали були також як репрезєнтанта журналістів на "Таргі вєходне" до Львова.

Провадив він завяту кампанію проти комуністів та проти української імїграції на Закарпаттє. Коли-б так сталося? Еге, я і сам не мало здивувався-б... Та нам мабуть не прийдеється ніколи дивуватись!...

Таких "соціалістів" не боються. Таких побільше треба капіталістам. Це-ж в їхній обороні сказав своє добре слово сенатор Грісбах з Адабєрти. І не дивниця...

Кишурр.

КОЛИ ЗМІНЮЄТЕ АДРЕСУ, ТО ВИПОВНІТЬ І ЗАШЛІТЬ ДО НАС ЦЮ КАРТКУ.

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard and McGregor Sts., — — Winnipeg, Man., Canada.

МОЯ СТАРА АДРЕСА:

Імя і назвиско .....

Вулиця або почт. скринка .....

Місто і провінція .....

МОЯ НОВА АДРЕСА:

Імя і назвиско .....

Вулиця або почт. скринка .....

Місто і провінція .....

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАМОВИЛИ
ВЕЛИКИЙ, ДУЖЕ ШКАВИЙ ЗМІСТОМ
ТА БАГАТО ІлюСТРОВАНИЙ
**РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ
КАЛЕНДАР
НА 1928 РІК**
Є не найбільший і найкращий український Робітничо-Фармерський Календар на американському континенті. Він має 384 сторін друку й 114 ілюстрацій. Заможайте цей календар таки зараз.
ШНА В ГАРНІЙ ТВЕРДІЙ ОПРАВІ \$1.00
БРОШУРОВАНІЙ ..... .75
Пишіть за календарем на слідуючу адресу:
**UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.**

Шевченка доставлено в Оренбурзьку тюрму. Це образок з фільми "Тарас Шевченко".

